

חוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 5) (הגשת תביעות נגד המדינה על-ידי נתין מדינת אויב או תושב אזור עימות), התשס"ב-2002

**תוספת
סעיפים
ב עד 5**

1. בחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 5א, יבוא:

"תביעות אויב 5ב. (א) בסעיף זה –

"**אויב**" ו- "**ארגון מחבלים**" – כהגדרתם בסעיף 91 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.²

(ב) על אף האמור בכל דין, אין המדינה אחראית בנזיקין לאחד מאלה:

(1) נזק שנגרם עקב מעשה שנעשה במדינה שהיא אויב;

(2) נזק שנגרם לנתין מדינת אויב, לפעיל ארגון מחבלים או למי שפעל בשליחותו של אחד מהם, בעת שפעל בשליחותם של מדינת אויב או ארגון מחבלים כאמור, לפי העניין.

תביעות תושב אזור עימות 5ג. (א) על אף האמור בכל דין, אין המדינה אחראית בנזיקין לנזק שנגרם באזור עימות בשל מעשה שביצעו כוחות הביטחון, למעט נזק שנגרם בסוגי תביעות המנוי בתוספת

(ב) (1) שר הביטחון ימנה ועדה, אשר תוסמך לאשר, לפני משורת הדין, בנסיבות מיוחדות, תשלום לתובע אשר סעיף קטן (ב) חל עליו ולקבוע את שיעורו.

(2) חברי הוועדה יהיו:

(1) עורך דין הכשיר להתמנות שופט מחוזי, והוא יהיה יושב הראש;

(2) נציג משרד הביטחון;

(3) רופא או שמאי, עובדי מדינה, שייבחרו מתוך רשימה שיקבע שר הבריאות או השמאי הממשלתי הראשי, לפי העניין, שתפורסם ברשומות.

(3) שר הביטחון, בהתייעצות עם שר המשפטים, ובאישור וועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, יקבע בתקנות את אופן הגשת הבקשה לוועדה וסמכויותיה.

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 339, התשמי"ט, עמ' 16, הצי"ח התשנ"ז עמ' 493.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 322.

(ג) שר הביטחון רשאי להכריז על שטח כעל אזור עימות; הכריז השר כאמור, יקבע בהכרזה את גבולות אזור העימות התקופה לגביה תחול ההכרזה. הודעה על ההכרזה תפורסם ברשומות.

(ד) בסעיף זה –

"אזור עימות" – אזור מחוץ לשטח מדינת ישראל ששר הביטחון הכריז לגביו כאמור בסעיף קטן (ד), שכוחות הביטחון לא פעלו באזור אלא מחמת העימות ובמסגרתו.

"המדינה" – לרבות רשות, גוף או אדם הפועלים מטעמה;

"עימות" – מצב דברים שבו מתרחשים אירועים בעלי אופי צבאי בין כוחות הביטחון לבין גורמים סדירים או בלתי סדירים העוינים לישראל.

שר הביטחון, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להרחיב בצו את התוספת".²⁵ **שינוי תוספות בצו**

2. **הוספת סעיף 9א** אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

"**שמירת דינים** 9א. אין בהוראות סעיפים 5ב ו-5ג כדי לגרוע מכל הגנה, חסינות או הוראת פטור, הנתונה למדינת ישראל על פי כל דין".

3. **הוראות תחילה ותחולה** הוראות סעיפים 5ב עד 5ד לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 1 לחוק זה, יחולו על מעשה שארע אחרי יום כ"ט באלול התש"ס (29 בספטמבר 2000), אך למעט מעשה שבשלו הוגשה תובענה והחלו בשמיעת הראיות בה לפני מועד פרסומו של חוק זה.

תוספת (סעיף 5ג(ב)(2))

1. תביעה שעילתה נזק שנגרם בשל מעשה שביצע המשרת בכוחות הביטחון, ובלבד שהורשע בעבירה בשל אותו מעשה בפסק דין חלוט בבית דין צבאי או בבית משפט בישראל; לעניין זה "עבירה" – למעט עבירה שבהגדרתה נקבע כי רשלנות היא היסוד הנפשי הדרוש לשם התהוותה או עבירה שהיא מסוג העבירות של אחריות קפידה, [כמשמעותן בסעיפים 21 ו-22 לחוק העונשין, התשל"ז-1977³];

2. תביעה שעילתה נזק שנגרם למי שהיה מצוי במשמורת של מדינת ישראל כעצור או כאסיר;

3. תביעה שעילתה מעשה של המינהל האזרחי או מינהלת הממשל, התיאום והקישור, שנעשה שלא במסגרת עימות או כתוצאה מעימות;

בסעיף זה,

"המינהל האזרחי" – כהגדרתו בחוק יישום ההסכם בדבר רצועת עזה ואזור יריחו (הסדרים כלכליים והוראות שונות)(תיקוני חקיקה), התשנ"ה – 1994⁴;

"מינהלת הממשל, התיאום והקישור" – כהגדרתה בצו הקמת מינהלת הממשל, התיאום והקישור (אזור חבל עזה) (מס' 110), התשנ"ה – 1994;

4. תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975⁵, שבה מעורב רכב של כוחות הביטחון, אשר מספר הרישוי שלו או זהותו של מי שנהג בו בעת התאונה ידועים, זולת אם התאונה אירעה אגב פעילות מבצעית של הרכב או פעילות עוינת של הנפגע נגד המדינה או נגד אוכלוסייה אזרחית;

5. נזקי רכוש שנגרמו לרכב עקב תאונת דרכים כמשמעותה בחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, אף אם לא נגרם באותה תאונת דרכים נזק גוף, ובלבד שהתקיימו יתר התנאים הקבועים בסעיף 4.

⁴ ס"ח התשנ"ה 326.

⁵ ס"ח התשל"ה, ע' 234.